

KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. E02–66

(Prot. Nr.51, 2.§)

2011. gada 21. oktobrī

Par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr. p/11/03.01.- 01./8

Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.un 5.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” darbībās

Konkurences padome 2011.gada 21.februārī saņēma Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk tekstā – IUB) 2011.gada 18.februāra iesniegumu Nr.8-2/596 (turpmāk tekstā – Iesniegums) par iespējamu aizliegtu vienošanos.

IUB iesniegumā Konkurences padomei norādīja, ka savas kompetences ietvaros izvērtējot Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centra (turpmāk tekstā – PIUAC) 2009.gadā rīkotās cenu aptaujas „Uzņēmējdarbības kompetences un atbalsta punkta renovācija” (id.Nr. PIUAC 2009/01CA-RAPLM) (turpmāk tekstā – Cenu aptauja) atbilstību Publisko iepirkuma likuma prasībām, konstatēja pazīmes, kas varētu liecināt par iespējamu aizliegtu vienošanos pretendentu starpā.

IUB konstatēja līdzības starp šādiem pretendentu piedāvājumiem:

SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” (1.lapa, satura rādītājs un tā noformējums, apliecinājuma teksta noformējums). Papildus IUB konstatējis, ka atbilstoši piedāvājuma saņemšanas reģistrācijas lapai SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” piedāvājumi iesniegti 2009.gada 10.novembrī pulksten 14:43 (personīgi).

IUB lūdza Konkurences padomi izvērtēt, vai minēto Cenu aptaujas pretendentu darbībā nav konstatējami Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punkta pārkāpumi.

15.04.2011. Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 22.panta 2.punktu, 24.pantu, ierosināja lietu Nr.p/11/03.01.-01./8 „Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 5.punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” darbībās”.

Ievērojot Konkurences likuma 26.panta septītajā daļā noteikto, Konkurences padome pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanas nosūtīja 21.09.2011. vēstuli Nr.2193 SIA „KaimS”, 21.09.2011. – vēstuli Nr.2194 SIA „Būvfirma L.B.K.”. Nosūtītajās vēstulēs Konkurences padome informēja administratīvā procesa dalībniekus par tiesībām iepazīties ar lietu, izteikt savu viedokli un iesniegt papildu informāciju.

2011.gada 6.oktobrī ar lietas Nr.p/11/03.01.-01./8 materiāliem iepazīnās SIA „KaimS” pilnvarotais pārstāvis un 2011. gada 7.oktobrī – SIA „Būvfirma L.B.K” pilnvarotais pārstāvis.

Pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem 06.10.2011. tika saņemti viedokļi no SIA „KaimS” un no SIA „Būvfirmas L.B.K.” (30.09.2011. vēstule Nr.34).

Izvērtējot lietā Nr. p/11/03.01.-01./8 esošo informāciju, kas iegūta no SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.”, veicot procesuālās darbības, (turpmāk – Apmeklējumi), kuru laikā saskaņā ar Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 1. un 3. punktu no tirgus dalībnieka tika saņemti paskaidrojumi, kā arī Konkurences padomes amatpersonas tika iepazīstinātas ar tirgus dalībnieka dokumentiem, tai skaitā elektroniski sagatavotiem, un saņēma to kopijas, kā arī no Uzņēmumu reģistra, IUB, Dobeles Pieaugušo izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centra un citām valsts iestādēm, Konkurences padome

konstatēja:

1. Lietā iesaistītie komersanti

1.1.Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „KaimS” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr.40103186614, juridiskā adrese: Jaunpils nov., Jaunpils pag., Jaunpils, „Aizvēji” – 12, LV - 3145.

1.2. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību „Būvfirma L.B.K.” ir Latvijas Republikas Komercreģistrā reģistrēta sabiedrība ar vienoto reģistrācijas Nr.48503005199, juridiskā adrese: Rīga, Ausekļa iela 3-50, LV-1010.

Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 9.punktam augstāk minētie komersanti ir uzskatāmi par tirgus dalībniekiem, turklāt – par diviem neatkarīgiem tirgus dalībniekiem.

2. Konkrētais tirgus

Konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 5.punktam konkrētās preces tirgus – noteiktās preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Savukārt atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 3.punktam konkrētais ģeogrāfiskais tirgus – ģeogrāfiskā teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām.

PIUAC, t.i., būvdarbu pasūtītājs, organizēja Cenu aptauju, lai saņemtu noteiktā apjoma, noteiktajiem standartiem atbilstošo būvniecības pakalpojumu, izmantojot arī

noteiktos materiālus. Šie darbi, to izpildes kvalitāte, standarti un kritēriji ir aizvietojami ar citiem darbiem tādā mērā, kas nav pretrunā ar PIUAC noteiktajām prasībām, kas noteiktas Cenu aptaujas nolikumā.

Tātad no pieprasījuma puses šo pakalpojumu, t.i., būvdarbus, nevar aizstāt citi būvdarbi, jo būvdarbiem un to izpildei jānotiek strikti saskaņā ar PIUAC noteikto būvdarbu projektu, lai rezultātā pasūtītājs saņemtu tādu objektu, kādu bija iecerējis.

Vērtējot pakalpojumu aizvietojamību no piedāvājuma puses, jākonstatē, ka pasūtītie būvdarbi nav komplicēti, to apjoms un izdevumi nav lieli un praktiski jebkura sabiedrība, kura darbojas būvniecības jomā, ir spējīga šos darbus izpildīt. Tādējādi no piedāvājuma puses pasūtītajam būvniecības pakalpojumam pastāv plašas aizstājamības iespējas.

Izvērtējot konkrētās preces tirgus definēšanas iespējas, Konkurences padome uzskata, ka Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē konkrētā prece ir pakalpojumu kopums, par kuru bija organizēts iepirkums. Konkrētās preces tirgus sašaurināšana līdz vienas cenu aptaujas robežām pamatojama arī ar to, ka konkrētajā gadījumā tika izvērtētas tirgus dalībnieku darbības (piedalīšanās Cenu aptaujā) tikai attiecībā uz konkrēto iepirkumu procedūru.

Tā kā Konkurences likuma 1.panta 5.punkta izpratnē konkrētās preces tirgus ir būvniecības pakalpojumu kopums saskaņā ar Cenu aptaujas noteikumiem, tad arī konkrētā ģeogrāfiskā tirgus robežas nav lielākas par tām robežām, kurās tiek nodrošināts pakalpojums ģeogrāfiski. Prasības pret pasūtīto būvniecības pakalpojumu attiecās ne tikai uz apjomu, kvalitāti u.c. pakalpojumu raksturojošām īpašībām, bet arī uz pakalpojuma sniegšanu noteiktā vietā saskaņā ar būvdarbu projektu.

Ņemot vērā minēto, Konkurences padome uzskata, ka šajā lietā konkrētais tirgus Konkurences likuma 1.panta 4.punkta izpratnē ir PIUAC organizētā Cenu aptauja.

Konkurences padomes atzīst, ka citās lietās, pastāvot atšķirīgiem lietās apstākļiem, t.sk. citām iepirkuma procedūrām un citiem iepirkuma objektiem, konkrētais tirgus var tikt definēts citādi.

3. Konkurss

Saskaņā ar Publiskā iepirkuma likuma 1.panta 6.punktu

„Iepirkuma procedūra ir procedūra, saskaņā ar kuru pasūtītājs atlasa piegādātājus un piešķir tiesības noslēgt publiskus būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumus”.

Iepirkuma metodes, ko var izvēlēties pasūtītājs, lai veiktu iepirkumu, saskaņā ar Publiskā iepirkuma likuma 8.pantu ir: *„atklāts konkurss, slēgts konkurss, cenu aptauja, sarunu procedūra, metu konkurss”.*¹

PIUAC iepirkumu komisija būvdarbu veikšanai „Uzņēmējdarbības kompetences un atbalsta punkta renovācija” kā iepirkuma metodi izvēlējās cenu aptauju. Saskaņā ar Publiskā iepirkuma likuma 8.panta ceturto daļu *„Cenu aptauju piemēro, ja publisku piegādes līgumu vai šā likuma 2.pielikuma A daļā minēto pakalpojumu līgumu līgumcena ir 10 000 latu vai lielāka, bet mazāka par 50 000 latu un publisku būvdarbu līgumu līgumcena ir 10 000 latu vai lielāka, bet mazāka par 120 000 latu”.*²

PIUAC 2009.gada rīkotajā Cenu aptaujā tika saņemti 18 piedāvājumi: SIA „Leo Sants” (piedāvātā līgumcena Ls 9 730,16); SIA „Granda Pro” (piedāvātā līgumcena Ls 12 116,42); SIA „KaimS” (piedāvātā līgumcena Ls 12 242,24); SIA „Procel” (piedāvātā līgumcena Ls 13 086,13); SIA „Mitavas Būvserviss” (piedāvātā līgumcena Ls

¹ Publiskā iepirkuma likuma 8.panta pirmās daļas redakcija līdz 01.11.2009.
(http://www.likumi.lv/doc.php?id=133536&version_date=13.08.2009)

² Turpat.

13 373,93); SIA „Konstants” (piedāvātā līgumcena Ls 13 687,15); SIA „MN Īpašumi” (piedāvātā līgumcena Ls 13 923,73); SIA „Info Būve” (piedāvātā līgumcena Ls 14 342,81); SIA „Būvfirma L.B.K” (piedāvātā līgumcena Ls 14 371,91); SIA „Sakta Būve” (piedāvātā līgumcena Ls 14 810,53); SIA „Aksīte” (piedāvātā līgumcena Ls 14 994,38); SIA „Latvijas Būvnieks” (piedāvātā līgumcena Ls 15 156,95); SIA „Lata CMD” (piedāvātā līgumcena Ls 15 256,01); SIA „Būvfirma Vītols” (piedāvātā līgumcena Ls 16 861,52); SIA „J.E.F.” (piedāvātā līgumcena Ls 17 163,31); SIA „Būvnieks 07” (piedāvātā līgumcena Ls 17 772,17); SIA „Celtnex” (piedāvātā līgumcena Ls 18 975,74); SIA „EBS” (piedāvātā līgumcena Ls 21 124,58).

Par PIUAC rīkotās Cenu aptaujas uzvarētāju atzīta SIA „Būvfirma Vītols” (piedāvātā līgumcena Ls 16 861,52).

4. Saskaņota darbība

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punkts nosaka, ka: *„ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā nesošas tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem”.*

Savukārt 5.punkts nosaka, ka par aizliegtām vienošanām uzskatāmas vienošanās par *„piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci”.*

4.1. Konkurences likuma 11.panta piemērošana netiek ierobežota tikai ar divpusēji vai daudzpusēji noslēgtu līgumu, Konkurences likums ir piemērojams arī tirgus dalībnieku sadarbībai, kura tiek sasniegta ar daudz neformālākas sapratnes palīdzību un to sauc par saskaņotu darbību.

Tādējādi vienošanās ir arī jebkurā citādā formā panākta un īstenota sadarbība starp konkurentiem, kuras ietvaros notiek apmaiņa ar informāciju par cenām vai to veidošanās noteikumiem, jo šāda darbība pēc sava mērķa ir vērsta uz konkurences mazināšanu starp tiem, t.i., kavēšanu, ierobežošānu vai deformēšanu starp konkurentiem.

Lai konkrētā tirgus dalībnieku darbībās konstatētu saskaņotu darbību, ir jāizpildās sekojošiem nosacījumiem:

- 1) starp tirgus dalībniekiem ir jābūt vienprātībai, ar ko apzināti ir aizstāta konkurence;
- 2) saskaņai starp tirgus dalībniekiem nav jābūt sasniegtai verbāli un to var būt izraisījuši tieši vai netieši kontakti starp karteļa vienošanās dalībniekiem.

Saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu katram tirgus dalībniekam jānosaka sava rīcība tirgū patstāvīgi. Tirgus dalībnieks, neapšaubāmi, ir tiesīgs piemēroties tirgus apstākļiem un noteikt preces cenu atbilstoši tās izmaksām, taču ir aizliegti jebkuri kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurenta rīcību tirgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību,

lai piemērotos tirgus apstākļiem. Līdzīgu nostāju ir paudusi Eiropas Kopienu tiesa lietā *Suiker Unie v Commission*.³

Ievērojot to, ka Konkurences likuma normas ir saskaņotas ar Eiropas Savienības konkurenci regulējošiem tiesību aktiem, Konkurences padome uzskata par pamatotu atsaukties uz Eiropas Komisijas un Eiropas Kopienu tiesas praksē paustajām atziņām novērtējot uzņēmumu saskaņotu rīcību Eiropas Savienības dibināšanas līgumā (tagad – Līgums par Eiropas Savienības darbību) ietvertu konkurences noteikumu kontekstā. 1986.gada 23.aprīļa lēmumā *Polypropylene lietā Nr. 86/398/EEC* Eiropas Komisija atzina, ka saskaņotas darbības attiecas uz sadarbības veidu starp uzņēmumiem, kuri, nesasniedzot tā saukto īsto vienošanās pakāpi, apzināti aizstāj to ar praktisku sadarbību un tādējādi rada risku konkurencei.⁴ Saskaņošanas un sadarbības kritēriji, kurus ir iedibinājusi tiesas judikatūra attiecībā uz saskaņotas darbības jēdzienu, un kuri nekādā gadījumā nenozīmē, ka ir jābūt izstrādātam reālam plānam, ir jāsaprot tādējādi, ka katram tirgus dalībniekam ir neatkarīgi jānosaka politika, kuru tas plāno realizēt tirgū.⁵ Lai pierādītu saskaņotu darbību eksistenci, nav nepieciešams, ka konkurents ir formāli apņēmis, attiecībā uz vienu vai dažiem citiem [konkurentiem] rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai, vismaz, ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū.⁶ Saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, kad pēdējais to lūdz vai, vismaz, akceptē šādu informācijas apmaiņu.⁷ Arī Augstākās tiesas Senāta judikatūra atbilst šiem secinājumiem⁸.

4.2. Piedāvājumus PIUAC rīkotajam Cenu aptaujas konkursam iesniedza SIA „Būvfirma L.B.K.” (10.11.2009. pulksten 14:43 (personīgi)) un SIA „KaimS” (arī 10.11.2009. pulksten 14:43 (personīgi)). Abas sabiedrības uzskatāmas par neatkarīgiem tirgus dalībniekiem Konkurences likuma 1.panta 9.punkta izpratnē.

Līdz ar to iepriekš minētie tirgus dalībnieki ir uzskatāmi par konkurentiem Konkurences likuma 1.panta 7.punkta izpratnē, kas nosaka, ka:

„konkurenti – divi vai vairāki tirgus dalībnieki, kas konkurē”.

Konkurences padome, izanalizējot SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” iesniegtos piedāvājumus PIUAC rīkotajai Cenu aptaujai, konstatēja, ka divu savstarpēji nesaisītu tirgus dalībnieku piedāvājumos ir noteiktas sakritības.

Konkurences padomes uzskata, ka iemesls, kāpēc šīs sakritības radušās, ir tas, ka piedāvājumi nebija gatavoti patstāvīgi un neatkarīgi.

4.2.1. Abu iepriekš minēto tirgus dalībnieku piedāvājumos, kā arī darbībās konstatējamās vienādas kļūdas un līdzības:

³ Apvienotās lietas C-40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111,113, un 114/73 Cooperative Vereniging „Suiker Unie” UA and others v Commission of the European Communities, European Court Reports 1975, 1663 lpp, 174.punkts.

⁴ 86/398/EEC: Commission Decision of 23 April 1986 relating to a proceeding under Article 85 of the EEC Treaty (IV/31.149 - Polypropylene), Official Journal L 230, 18.08.1986., 86.punkts.

⁵ Apvienotās lietas C-40 līdz 48, 50, 54 līdz 56, 111,113, un 114/73 Cooperative Vereniging „Suiker Unie” UA and others v Commission of the European Communities, European Court Reports 1975, 173.punkts.

⁶ T-25/95 u.c. Cimenteries CBR SA v Commission [2000] ECR II-491, [2000] 5 CMLR 204, 1852.punkts.

⁷ Turpat, 1849.punkts.

⁸ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedums lietā SKA-234/2009 Stats 18. un 24.punkts, 29.04.2011. spriedums lietā SKA – 100/2011 Aizputes ceļinieks 12.punkts

4.2.1.1. Pretendenta apliecinājumi, kas atrodas piedāvājuma SIA „Būvfirma L.B.K.” 19.lp. un SIA „KaimS” 17.lp. ir identiski vienādi pēc to noformējuma. Papildus tika konstatētas vienādas gramatiskās un sintaktiskās kļūdas „*atbalsts punkta*” un „*2009.gada 9,novembrī*”, SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” piedāvājumos 2.lp.

Vienlaicīgi norādāms, ka Cenu aptaujas nolikums neparedzēja vienotu formu apliecinājumiem, kā arī tā saturu.

4.2.1.2. SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” iesniegtie piedāvājumi PIUAC Cenu aptaujai bija identiski noformēti/iesieti. Vienāds piedāvājuma vizuālais noformējums – vienādi piedāvājuma vāki melnā krāsā.

4.2.1.3. Cenas, kas tāmē kopā sastāda divpadsmit pozīcijas, SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” tāmēs trīs svarīgākās konkurentspēju veidojošās pozīcijas - darbietilpība, darba alga, cenas - veidotas identiski.

4.2.1.4. 03.11.2009. Apliecinājums un PIUAC Piegādātāju un reģistrācijas saraksts norāda, ka objektu dabā apsekojis R.Z. gan no SIA „Būvfirma L.B.K.” puses, gan no SIA „KaimS” puses. Apliecinājumos norādīts, ka SIA „Būvfirma L.B.K.” R.Z. ir palīgstrādnieks, bet pie SIA „KaimS” – celtnieks.

4.3. 06.04.2011. Konkurences padomes amatpersonas veica SIA „Būvfirma L.B.K.” Apmeklējumu, kura laikā saskaņā ar Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 1. un 3. punktu no tirgus dalībnieka tika saņemti paskaidrojumi, kā arī Konkurences padomes amatpersonas tika iepazīstinātas ar tirgus dalībnieka dokumentiem, tai skaitā elektroniski sagatavotiem, un saņēma to kopijas.

Konkurences padomes amatpersonu un SIA „Būvfirma L.B.K.” pārstāvju sarunā, kas fiksēta sarunu protokolā⁹, SIA „Būvfirma L.B.K.” pārstāvis paskaidroja, ka: „*Tas, ka abu pretendentu SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” darbinieks veicis objekta apskati no divu pretendentu pusēm, var būt izskaidrojams ar to, ka R.Z. paralēli strādājis abās firmās, kā arī identiskās mehānismu cenas tāmē var būt izskaidrojamas ar to, ka abas tāmēs taisījis R.Z.*”.

Vienlaicīgi, iepazīstoties ar SIA „Būvfirmas L.B.K.” elektroniski sagatavotiem dokumentiem datorā, tika konstatēts, ka:

- SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” sadarbojušās 23.vidusskolas energoefektivitātes projekta ietvaros, kur slēgts apakšuzņēmēju līgums, kā arī 17.vidusskolas projektā. Šo informāciju apliecināja arī SIA „Būvfirmas L.B.K.” valdes locekle L.B.¹⁰, kā arī 23.03.2010. SIA „Būvfirma L.B.K.” izstādītais gala rēķins par sadarbību ar SIA „KaimS” un 16.02.2010. SIA „Būvfirma L.B.K.” sūtītā tāmē uz adresi (*)@kaims.lv.

No augstāk minētas informācijas Konkurences padome secina, ka:

⁹ 06.04.2011. sarunu protokols.

¹⁰ Turpat.

1) starp SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” pastāv savstarpēji kontakti gan elektroniski, gan mutiski, ko arī apliecina SIA „Būvfirmas L.B.K.” valdes locekle L.B.¹¹

2) SIA „Būvfirma L.B.K.” valdes locekle L.B. zināja, ka R. Z. paralēli strādā SIA „Būvfirma L.B.K.” konkurējošā uzņēmumā, kas nodarbojas ar būvniecību un telpu renovāciju.

4.4. 09.08.2011. Konkurences padomes amatpersonas veica SIA „KaimS” Apmeklējumu, kura laikā saskaņā ar Konkurences likuma 9.panta piektās daļas 1. un 3. punktu no tirgus dalībnieka tika saņemti paskaidrojumi, kā arī Konkurences padomes amatpersonas tika iepazīstinātas ar tirgus dalībnieka dokumentiem, tai skaitā elektroniski sagatavotiem, un saņēma to kopijas.

Konkurences padomes amatpersonu un SIA „KaimS” pārstāvju sarunā, kurā piedalījās gan SIA „KaimS” valdes loceklis K.L. un projekta vadītājs R.Z. un kura tika fiksēta sarunu protokolā¹², SIA „KaimS” valdes loceklis K.L. par darbu sadali iepirkuma konkursos norāda, ka *„Gatavojot dokumentus iepirkumam, izziņas un pieredzi apliecinošus dokumentus gatavo SIA „KaimS” valdes loceklis K.L., bet tehniskās specifikācijas, finanšu piedāvājumus, tāmes, visu kas attiecās par cenām, gatavo SIA „KaimS” projekta vadītājs R.Z. Piedāvājuma gatavošanas stadijā R.Z. pilnīgi patstāvīgi gatavo tāmes”.*

Papildus SIA „KaimS” valdes loceklis K.L. norādīja, ka *„Patstāvīgs sadarbības partneris ir SIA „Būvfirma L.B.K.” un citu nav. Vēsturiski šī sadarbība izveidojusies tā, ka pirms krīzes K.L. strādāja vairākās kompānijās, tad krīzes laikā tās likvidējās un K.L. nolēma dibināt savu uzņēmumu. R.Z. strādāja tajā laikā SIA „Būvfirma L.B.K.” un K.L. pierunāja R.Z. un SIA „Būvfirma L.B.K.” vadību nākt darbā uz SIA „KaimS”, SIA „Būvfirma L.B.K.” nebija iebildumu un attiecības palika draudzīgas starp firmām t.i., faktiski sadarbība starp kompānijām veidojās pateicoties R.Z.”.*

SIA „KaimS” projekta vadītājs R.Z. Konkurences padomes amatpersonām norādīja¹³, ka *„Atzīst, ka gatavojis tāmes gan no SIA „Būvfirma L.B.K.” puses, gan no SIA „KaimS” puses, bet neatceroties, vai abi viņa sagatavotie finanšu piedāvājumi bija vienādi, bez tam pieļauj, ka SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” vadība koriģēja aprēķinus, kā arī korekcijas bija iespējamās no vadības puses”.*

Papildus SIA „KaimS” projekta vadītājs R.Z. norādīja¹⁴, ka *„Šajā iepirkumā nerēķināja tāmes nevienam citam uzņēmumam, izņemot SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.”. Gatavojot piedāvājuma tāmes SIA „Būvfirma L.B.K.” vairs nebija ne darba ņēmējs, ne arī kādās citās juridiski noformētās attiecībās ar SIA „Būvfirma L.B.K.””.*

5. Saskaņotas darbības izvērtējums un secinājumi

Saskaņā ar Konkurences likuma 2.pantā noteikto mērķi katram tirgus dalībniekam, konkurējot ar citiem, ir jākonkurē, izmantojot brīvas, vienlīdzīgas un godīgas konkurences līdzekļus. Tādējādi tirgus dalībniekam reālās konkurences apstākļos ir jābūt ieinteresētam nodrošināt šādas informācijas neizpaušanu konkurentiem, nodrošinot to ar attiecīgiem līdzekļiem.

No Konkurences likuma 11.panta izriet pienākums tirgus dalībniekam nenodot komerciālus datus konkurentiem ar iecelto amatpersonu vai/un citu komercdarbībā

¹¹ Turpat.

¹² 09.08.2011. sarunu protokols.

¹³ Turpat.

¹⁴ Turpat.

iesaistīto personu (darbinieka, apakšuzņēmēja u.tml.) starpniecību, pretējā gadījumā tiek ietekmēti brīvas, godīgas un vienlīdzīgas konkurences apstākļi tirgū¹⁵.

Konkurences padome, izvērtējot šajā konkrētajā gadījumā iegūto informāciju un uz tā pamata konstatētos faktus, secina, ka SIA „KaimS” valdes loceklis K.L. bija informēts par faktu, ka viens no tās darbiniekiem, proti, projekta vadītājs R.Z. nav patstāvīgās darba tiesiskajās attiecībās pie SIA „Būvfirmas L.B.K.”. Vienlaicīgi secināms, ka arī SIA „Būvfirmas L.B.K.” valdes locekle L.B. bija informēta par faktu, ka R.Z. strādā pie konkurenta, t.i., SIA „KaimS”. Vērtējot šo situāciju no konkurences tiesību aspekta, secināms, ka starp diviem nesaistītiem uzņēmumiem, kas darbojas vienā konkrētajā tirgū, kā arī vienlaikus kandidē izsludinātajos iepirkuma konkursos kā neatkarīgi/nesaistīti tirgus dalībnieki un starp kuriem pastāv konkurence, pat neskatoties uz to, ka atsevišķos projektos tie var būt sadarbības partneri, parasti katra uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju, darot visu iespējamo, lai nepieļautu komerciālas informācijas nodošanu, kā arī darbinieku iesaistīšanos darbībās, kas var samazināt uzņēmuma konkurētspēju konkrētajā tirgū vai konkrētajā iepirkuma konkursā.

Savukārt šajā situācijā visi konstatētie fakti norāda uz pretējo, ka SIA „Būvfirmas L.B.K.” un SIA „KaimS” vadītāji, apzinoties, ka uzņēmumos darbus izpilda viens un tas pats darbinieks (R.Z.), kas tieši abos uzņēmumos bieži nodarbojas ar iepirkuma dokumentācijas gatavošanu izsludinātajiem iepirkuma konkursiem, varēja izvērtēt riskus, ka PIUAC rīkotajā Cenu aptaujas konkursa ietvaros konkurējošs uzņēmums var iesaistīt šo darbinieku piedāvājuma sagatavošanā. Vērtējot šo situāciju no komercdarbības prakses, secināms, ka normālas konkurences apstākļos nav pat iedomājama situācija, ka uzņēmuma vadība neizvērtē riskus, kurus rada darbinieka iesaistīšana konkurējošā uzņēmuma darbībās. Tomēr izvērtējot lietā iegūtos faktus, Konkurences padome secina, ka ne SIA „Būvfirmas L.B.K.”, ne SIA „KaimS” vadība nebija veikuši nekādus aizsardzības pasākumus, lai pasargātu savus uzņēmumus no šādiem riskiem.

Konkurences padome secina, ka noskaidrotie faktiskie apstākļi neliecina par godīgiem konkurences apstākļiem starp SIA „Būvfirmas L.B.K.” un SIA „KaimS” konkrētajā konkursā. Fakts, ka starp SIA „Būvfirmas L.B.K.” un SIA „KaimS” nepastāv godīgi konkurences apstākļi, Konkurences padomes vērtējumā ir novedis līdz tam, ka SIA „Būvfirmas L.B.K.” un SIA „KaimS” vadība pavirši izturējās pret savu darbinieku darbības kontrolēšanu, līdz ar to piedāvājumi nenodrošināja godīgu konkurenci atbilstoši Konkurences likuma 2.pantā noteiktajam.

Konkurences tiesībās nenodala „*darbinieku vainu*” no „*uzņēmuma vainas*”, jo darbinieki veido uzņēmumu, „*personificē*” to. Minētais princips nostiprināts arī Latvijas un Eiropas Kopienas konkurences tiesību praksē. Atbilstoši Konkurences likumam, kā arī balstoties uz iepriekšējo Konkurences padomes iedibināto praksi¹⁶, aizliegta vienošanās nevar tikt attiecināta tikai uz tām amatpersonām, kurām ir paraksta tiesības konkrētajā komercsabiedrībā, aizliegta vienošanās ir attiecināma uz jebkura tirgus dalībnieka darbinieka darbībām, kuram tirgus dalībnieks ir nodevis tā informāciju, kas attiecas uz cenām un citiem komerciāli nozīmīgiem tirgus dalībnieka datiem un kas darbojas darba devēja interesēs. Saskaņā ar šo gadījumu par tādu informāciju, jo īpaši

¹⁵ Sal. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.04.2011. spriedums lietā SKA – 100/2011 Aizputes ceļinieks 25.punkts

¹⁶ 25.10.2006. Lēmums Nr. EO2-127, lietā Par a/s „Latvenergo” 02.09.2005. iesniegumu Nr.01VL00-30/1852; 30.10.2009. Lēmums Nr. EO2-40, lietā Par Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1. un 3.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81.panta pirmās daļas pārkāpumu SIA „Samsung Electronics Baltics”, SIA „RD Elektroniks”, SIA „PROKS”, SIA „ELKOR TRADE”, SIA „ROTA un K” darbībās

tiek uzskatīta informācija, ka tirgus dalībnieks piedalās konkrētajā iepirkuma konkursā, kā arī informācija par iepirkumā piedāvātajām cenām un to veidojošām komponentēm. Šī informācija ir uzskatāma par tirgus dalībnieka īpašumā esošo komercinformāciju, nevis par darbinieka īpašumā esošo informāciju. Tirgus dalībnieka likumīgajam pārstāvim (ieceltai amatpersonai) ir brīva iespēja izvēlēties konkursa pieteikuma sagatavošanu nodot darbiniekam vai jebkurai citai personai, kas piesaistīta uz vienošanās/līguma pamata. Taču, nododot šai [trešajai] personai tiesības izmantot konkursa pretendenta informāciju, kuru konkursa pretendents pats nedrīkst izpaust citām personām, pretendenta (tā likumīgo pārstāvju personā) ir pienākums nodrošināt, ka informācija netiek nodota tālāk¹⁷.

Ņemot vērā Konkurences likuma 2.pantā noteikto mērķi, tirgus dalībniekam ir jābūt ieinteresētam nodrošināt šādas informācijas neizpaušanu konkurentiem, nodrošinot to ar attiecīgiem līdzekļiem. Tādējādi pamatoti no Konkurences likuma mērķa izriet ne tikai pienākums tirgus dalībniekam tieši nenodot komerciālus datus konkurentiem ar iecelto amatpersonu starpniecību, bet arī pienākums nodrošināt, lai personas, kurām tirgus dalībnieks nodevis šo informāciju, to nenodotu tālāk, jo abos gadījumos vienlīdz būtiski tiek ietekmēti brīvas, godīgas un vienlīdzīgas konkurences apstākļi tirgū.

Konkurences padome norāda, ka saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 6.punktu konkurence ir pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū. Sāncensība nenotiek un konkurence ir izslēgta, ja konkurenti saskaņo savus plānus vai dara tos zināmus viens otram, kas šajā gadījumā notika starp SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.”. Viens no konkurences pastāvēšanas pamatnosacījumiem – katram tirgus dalībniekam sava komerciālā politika ir jānosaka neatkarīgi. Minētais gan neaizliedz komersantiem izvērtēt vai paredzēt konkurentu darbības, bet strikti nepieļauj tiešus vai netiešus kontaktus starp komersantiem, kuru mērķis vai sekas ir konkurentu rīcības tirgū saskaņošana un ietekmēšana.

Tirgus dalībnieki SIA „Būvfirmas L.B.K.” un SIA „KaimS” īstenoja „neiejaukšanos” jeb pasīvo politiku attiecībā pret to, ka SIA „KaimS” projekta vadītājs R.Z. gatavo piedāvājumus, iespējams, ievērojot konkurenta intereses un, neizslēdzot faktu, ka viena uzņēmuma konfidenciālā informācija nokļūst konkurējošā uzņēmuma rīcībā. Neviens no uzņēmuma vadības aktīvi nerīkojās, lai novērstu pastāvošos riskus. Tādējādi SIA „Būvfirmas L.B.K.” un SIA „KaimS” darbības/bezdarbības (t.i., pastāvot acīmredzamam riskam savai komercdarbībai, nebija veikti risku novēršanas un kontroles pasākumi) rezultātā konkurences apstākļi tika deformēti.

Faktiski, izvērtējot šo situāciju no konkurences tiesību aspekta, Konkurences padomes vērtējumā konkurence šajā gadījumā bija izslēgta. Papildus šo viedokli apliecina fakts, ka šādas politikas īstenošanu veicināja arī savstarpēji kontakti uzņēmumu sadarbības ietvaros.

Konkurences padome uzskata, ka ir pamats SIA „Būvfirmas L.B.K.” un SIA „KaimS” vadības darbības/bezdarbību vērtēt kā saskaņotu rīcību konkrētajā konkursā, kuras sekas ir informācijas apmaiņa par cenām, kas savukārt noved pie konkurences kavēšanas, deformēšanas un ierobežošanas šajā konkursā.

Konkurences padome secina, ka tirgus dalībnieka informācijas, kuras apmaiņa ir aizliegta saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta pirmo daļu (t.sk. informācija, kura attiecas uz cenām), saglabāšanas pienākums un atbildība gulstas uz tirgus dalībnieku,

¹⁷ Sal. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. spriedums lietā SKA-234/2009 Stats 19.punkts, Administratīvās apgabaltiesas 06.05.2011. spriedums lietā Nr.A43006009 Elkor Trade 15.punkts

šajā gadījumā uz SIA „KaimS” un SIA „Būvfirmas L.B.K.” vadību. Informācija, kura attiecas uz tirgus dalībnieka (konkursa pretendenta) cenām, ko tas vēlāk iesniedz konkursā, ir konkursa piedāvājuma iesniedzēja informācija, kuras saglabāšanu un neizpaušanu citiem konkurentiem tam ir pienākums nodrošināt. Šāda atbildība uz tirgus dalībnieku gulstas neatkarīgi no tā, kādai personai (tirgus dalībnieka darbiniekam vai citai personai) tas ir uzdevis sagatavot daļēju vai pilnu piedāvājumu konkursam. Kā arī konkursa pretendents atbild par konkursa piedāvājuma sagatavotāja darbībām ar konkursa pretendenta informāciju.

Tādējādi, neatkarīgi no tā, vai informācijas apmaiņu veic Konkursa pretendenta (juridiskās personas) darbinieks vai cita persona, kurai Konkursa pretendents uzdevis sagatavot Konkursa piedāvājumu, atbildība par to gulstas uz Konkursa pretendentu, t.i., uz SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.”.

6. Tirgus dalībnieku viedokļu un argumentu analīze

6.1. SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” pēc iepazīšanās ar lietas materiāliem ir izteikusi šādus argumentus un viedokli:

SIA „KaimS”

- „Iepazīstoties ar lietas materiāliem vēlamies norādīt, ka 3.2.punktā minētā atsauce uz to, ka SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” sadarbojušies 23.vidusskolas energoefektivitātes projekta ietvaros un 17.vidusskolas projektā, kā arī izstādītais gala rēķins, neatbilst patiesībai. SIA „KaimS” nekad nav piedalījies minēto skolu energoefektivitātes, ne arī kādos citos projektos, ne sadarbībā ar SIA „Būvfirma L.B.K.”, ne ar kādu citu kompāniju”.

SIA „Būvfirma L.B.K.”

- „SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” nav sadarbojušies 23.vidusskolas energoefektivitātes projekta ietvaros un 17.vidusskolas projektā. SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” sadarbojušies 23.vidusskolas energoefektivitātes projekta ietvaros, kur slēgts apakšuzņēmēju līgums, kā arī 17.vidusskolas projektā. (..) To neesmu apliecinājusi. Arī ar cenām par konkrēto iepirkumu neesam apmainījušies. Ar SIA „KaimS” es nesaskaņoju plānus un informāciju. Citu firmu informāciju par iespējamām cenām var uzzināt, uzaicinot par apakšuzņēmēju konkrētajā iepirkumā, bet ja nav noslēgta vienošanās, tad apakšuzņēmējs to var un arī maina”.

Konkurences padome norāda, ka informācija par sadarbību starp SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” 23.vidusskolas energoefektivitātes projekta ietvaros un 17.vidusskolas projektā iegūta 06.04.2011. apmeklējuma laikā pie SIA „Būvfirma L.B.K.”. Veicot SIA „Būvfirmas L.B.K.” datora apskati, tika konstatēts, ka SIA „Būvfirma L.B.K.” no SIA „KaimS” saņēmusi rēķinus. Turklāt par atrastajiem rēķiniem 06.04.2011. Konkurences padomes un SIA „Būvfirmas L.B.K.” sarunu protokolā paskaidroja SIA „Būvfirmas L.B.K.” valdes locekle L.B., ka:

„Attiecībā par rēķinu no SIA „KaimS” 2010.gada 23.martā ar SIA „KaimS” bija noslēgts apakšuzņēmuma līgums, par 23.vidusskolas energoefektivitātes projektu. SIA „KaimS” šajā projektā nestratēja patstāvīgi”.

Vienlaicīgi par sadarbību 17.vidusskolas projektā tika paskaidrots, ka:

„Attiecībā par 2010.gada 16.februārī nosūtīto tāmi uz adresi (*)@kaims.lv – tāme bija nosūtīta, jo SIA „KaimS” bija apakšuzņēmējs projektā 17.vidusskolas projektā bija ļoti daudz pretendentu”.

Tādējādi SIA „Būvfirma L.B.K.” un SIA „KaimS” arguments par to, ka abi komersanti nav sadarbojušies konkrētā projekta ietvaros nonāk pretrunā ar iepriekš sniegto viedokli (kas fiksēts Sarunu protokolā). Turklāt pie atbildības saucamās personas agrāk sniegtajiem paskaidrojumiem par konkrētajiem apstākļiem piešķirama augstāka ticamības pakāpe nekā vēlāk sniegtajiem paskaidrojumiem (skat. Administratīvās apgabaltiesas 05.02.2009. sprieduma lietā Nr.A42556806, 4.8.punkts). Līdzīgu nostāju ir atbalstījis arī LR Augstākās tiesas Senāts 29.04.2011. spriedumā Lietā Nr. A43005209 18.punktā norādot, ka: „(..) *pēkšņi iegūtiem pierādījumiem ir lielāka ticamība nekā vēlāk iegūtajiem, jo tad ir ierobežotas iespējas saskaņot viedokļus par faktiem vai šādu iespēju vispār nav.*”

Papildus tam Konkurences padome norāda, Konkurences likums neaizliedz pretendentiem sadarboties ar vienu un to pašu apakšuzņēmēju atkārtoti vairākos atsevišķos projektos. Konkurences likums aizliedz, ka starp diviem nesaistītiem uzņēmumiem, kas darbojas vienā konkrētajā tirgū, kā arī kandidē izsludinātajos iepirkuma konkursos kā neatkarīgi/nesaistīti tirgus dalībnieki un starp kuriem pastāv konkurence, pat neskatoties uz to, ka atsevišķos projektos tie var būt sadarbības partneri, nepieļaut informācijas apmaiņu, kā arī darbinieku iesaistīšanos darbībās, kas var samazināt uzņēmuma konkurētspēju konkrētajā tirgū vai konkrētajā iepirkuma konkursā.

Ņemot vērā visu iepriekš minēto augstāk minētais arguments nav pamatots un ir noraidāms.

SIA „Būvfirma L.B.K.”

- *„(..)Par iespējamu aizliegtu vienošanos, informēju, ka nav pieļauta informācijas noplūde par konkrēto un citiem iepirkuma priekšmetiem, jo galīgo darbu izmaksu tāmi koriģēju pēdējā mirklī es pati neatkarīgi no tā kas sagatavoja visus materiālus (līdz gala cenas noteikšanas). Un tad neviens cits ne firmā, ne ārpus firmas to, ko iesniegšu nezīn”.*

Konkurences padome norāda, ka juridiskās personas (tirgus dalībnieki) saimniecisko darbību organizē un veic ar fizisko personu pārstāvju – iecelto amatpersonu, pilnvaroto personu, kurām tiek uzticēta viena vai vairāku uzdevuma izpilde, starpniecību. Atbilstoši Konkurences likumam aizliegta vienošanās nevar tikt attiecināta tikai uz amatpersonu, kurām ir paraksta tiesības, darbībām, bet uz jebkura tirgus dalībnieka darbinieka darbībām, kuram tirgus dalībnieks ir nodevis tā informāciju, kas attiecas uz cenām un citiem komerciāli nozīmīgiem tirgus dalībnieka datiem un kas darbojas to interesēs.

Tirgus dalībnieka likumīgajam pārstāvim (ieceltai amatpersonai) ir brīva iespēja izvēlēties konkursa pieteikuma sagatavošanu nodot darbiniekam vai citai jebkādai personai, kas piesaistīta uz vienošanās pamata. Taču, nododot šai trešajai personai tiesības izmantot konkursa pretendenta informāciju, kuru konkursa pretendents pats nedrīkst izpaust citām personām, pretendentam (tā likumīgo pārstāvju personā) ir pienākums nodrošināt, ka informācija netiek nodota tālāk. Šajā konkrētajā gadījumā Konkurences padome konstatēja, ka visi konstatētie fakti šā lēmuma 4.punktā norāda uz pretējo.

Ņemot vērā visus izklāstītos apstākļus, Konkurences padome konstatē, ka PIUAC rīkotās Cenu aptaujas konkursa laikā ir noticis Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktās vienošanās aizlieguma pārkāpums SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” darbībās, kas izpaudies kā tirgus dalībnieku saskaņota darbība, kuras ietvaros notika informācijas apmaiņa par piedalīšanos konkursā un šīs darbības noteikumu saskaņošana.

Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktais vienošanās aizliegums ietver arī aizliegumu vienoties par noteikumiem dalībai konkursā, t.sk. arī par cenām, ar kādām vienošanās dalībnieki piedalīsies konkursā¹⁸. Tādējādi Konkurences padome uzskata, ka konkrētajā lietā atsevišķi Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” darbībās nav nepieciešams konstatēt.

7. Tiesiskais pienākums un naudas sods

7.1. Ņemot vērā konstatētos faktus un pierādījumus kopsakarā, kuru izvērtējums sniegts šī lēmuma 4–5. punktā, Konkurences padome secina, ka SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” darbības atbilst Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma tiesiskam sastāvam.

7.2. Konkurences likuma 12.panta pirmā daļa nosaka: *„Ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11.panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu”*.

Saskaņā ar taisnīguma principu, par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt administratīvā akta izdošana un pārkāpēju sodīšana ir nepieciešama, lai atturētu citus tirgus dalībniekus no Konkurences likuma pārkāpuma izdarīšanas. Eiropas Kopienas Tiesa, tostarp, ir norādījusi, ka rīcības brīvība naudas sodu noteikšanā ir vērsta uz to, lai mudinātu uzņēmumu rīkoties, ievērojot konkurences tiesību normas (*sk. Pirmās instances tiesas 2008.gada 8.oktobra Spriedumu SGL Carbon AG (Vācija) pret Eiropas Kopienas Komisiju lietā Nr.T-68/04*). Tā kā aizliegtās vienošanās pārkāpums noticis starp tirgus dalībniekiem (konkurentiem), kas darbojas vienā tirgus līmenī (horizontālā karteļa vienošanās), tad saskaņā ar Konkurences likuma 12.panta trešo daļu Konkurences padome ir tiesīga uzlikt konkurentiem naudas sodu līdz 10 procentu apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 500 latu katram. Lai noteiktu naudas soda apmēru, Konkurences padome izvērtēja pārkāpumus atbilstoši Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumiem Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 12.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr.796), kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura noteikšanas pamatprincipiem.

7.3. Noteikumu Nr.796 3.punktā ir noteikts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas.

Konkurences padome 31.08.2011. saņēma no Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 31.08.2011. vēstuli Nr.7-3-109508 ar SIA „KaimS” (reģ.Nr.40103186614) un SIA „Būvfirma L.B.K.” gada pārskatiem par 2010.gadu, kurā norādīts, ka SIA „KaimS” neto apgrozījums 2010. finanšu gadā Latvijas Republikā bija Ls 224 216, bet SIA „Būvfirma L.B.K.” neto apgrozījums 2010. finanšu gadā Latvijas Republikā bija Ls 307 865.

7.4. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 13.punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.

¹⁸ Sal. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 17.05.2010. spriedums lietā SKA-158/2010 Energoremonts Rīga 10.punkts

Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 14.punktu, nosakot pārkāpuma smaguma pakāpi, ņem vērā:

- Pārkāpumu veidu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 15.punktu par sevišķi smagu pārkāpumu uzskata - horizontālās karteļu vienošanās. Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Noteikumu Nr.796 18.4.apakšpunktu, par izdarīto pārkāpumu naudas soda apmērs var būt no 1,5 līdz 7 procentiem no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

- Pārkāpuma radītās vai iespējamās sekas. Konkurences padome uzskata, ka minētās vienošanās rezultātā (t.sk. konstatētas vienošanās sekas) tika kavēta, ierobežota un deformēta konkurence. Ņemot vērā to, ka ne SIA „KaimS”, ne SIA „Būvfirma L.B.K.” nav uzvarējusi PIUAC rīkotā cenu aptaujas konkursā, tām nebija iespējams vienošanās īstenošanas rezultātā radīt negatīvas sekas. Vienīgās sekas to pārkāpumam ir tādas, ka konkursa izsludinātājs no šiem komersantiem nav saņēmis konkursā konkurējošus piedāvājumus, bet gan tādus, kas tikai imitē konkurenci. Godīgi konkurējot savā starpā, iespējams, kāds no komersantiem būtu arī piedāvājis zemākas cenas un uzvarējis konkursā.

- Katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 16.punktu un tā apakšpunktiem, izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu, ņem vērā, vai pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem: tirgus dalībnieks bijis pārkāpuma iniciators; pārkāpumā tirgus dalībniekiem bijusi aktīva vai pasīva loma. Lietā konstatēts ka, izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu, nav iegūta informācija, ka kāds no pārkāpumā iesaistītajiem tirgus dalībniekiem būtu bijis pārkāpuma iniciators.

Novērtējot izdarītā pārkāpuma smagumu, kā arī to, ka nevar izdalīt kāda vienošanās dalībnieka īpaši aktīvu lomu pārkāpumā, SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” naudas sods nosakāms 1,5 procentu apmērā no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma.

Vērtējot pārkāpuma ilgumu, secināms, ka pārkāpums – vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos, ilgst no 2009.gada 10.novembra līdz 2009.gada 26.novembrim. Tādējādi minētais pārkāpums nepārsniedz gadu. Saskaņā ar Noteikumu Nr.796 19.1.apakšpunktu, ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, saskaņā ar šo noteikumu 18.punktu noteikto naudas soda apmēru nepalielina.

Līdz ar to kopējais SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” naudas sods nosakāms 1,5 procentu apmērā no pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, kas SIA „KaimS” Ls 224 216, bet SIA „Būvfirma L.B.K.” – Ls 307 865. Attiecīgi naudas sods SIA „KaimS” ir nosakāms Ls 3363 apmērā un „Būvfirma L.B.K.” Ls 4617 apmērā.

7.5. Konkurences padome, izvērtējot lietas materiālus, nav konstatējusi, ka pastāvētu Noteikumu Nr.796 21. vai 23.punktā minētie atbildību pastiprinošie vai mīkstinājošie apstākļi.

7.6. Privatpersonas tiesību aizskārumam ir jābūt samērīgam ar sabiedrības interešu ieguvumu (Administratīvā procesa likuma 66.pants). Ņemot vērā citus konkrētās lietas apstākļus, t.sk. to, ka aizliegtā vienošanā iesaistīti tikai 2 pretendenti no kopējā konkursa dalībnieku skaita, Konkurences padome uzskata, ka labums sabiedriskajām interesēm var tikt sasniegts ar mazāka naudas soda piemērošanu nekā aprēķinātais naudas sods, SIA „KaimS” to nosakot Ls 1681 apmērā un SIA „Būvfirma L.B.K.” Ls 2308 apmērā .

7.7. Tiesiskā pienākuma uzlikšana. Izvērtējot lietā konstatētos faktiskos apstākļus un ņemot vērā iepriekšējos punktus secināto, kā arī ievērojot samērīgumu un lietderības apsvērumus, secināms, ka SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” ir uzliekams tiesiskais pienākums. Tikai šādā veidā tiktu nodrošināta lēmumā konstatētā pārkāpuma

izbeigšana, kā arī novērsta šī pārkāpuma turpmāka atkārtošānās. Ievērojot uzliekamo tiesisko pienākumu saturu un raksturu, to izpildei un paziņošanai par tiesisko pienākumu izpildi Konkurences padomei, tiek noteikts atbilstošs un samērīgs laika periods.

Tādējādi šo apsvērumu ietvaros, lai izbeigtu pārkāpumu un turpmāko atkārtošanos, SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” ir nepieciešams uzlikt šādu tiesisko pienākumu:

Grozīt spēkā esošos darba līgumus ar darbiniekiem, kuri tiek iesaistīti uzņēmuma konfidencialās informācijas saņemšanā, uzkrāšanā, apstrādē, glabāšanā, izmantošanā, kā arī slēdzot jaunus darba līgumus turpmāk iekļaut punktu, kas nosaka, „ka veicot papildus darbus ārpus noteiktajiem darba pienākumiem un darba laika, saskaņot tos ar komercsabiedrības vadību rakstiskā formā. Līguma spēkā esamības laikā aizliegts informāciju, kas tapa zināma vai veidota, strādājot komercsabiedrībā, izmantot bez vadības atļaujas, pildot darbus vai sniedzot pakalpojumus citiem komersantiem”.

Ievērojot iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 3.punktu, 11.panta pirmās daļas 1.un 5.punktu, 12.panta pirmo un trešo daļu, Ministru kabineta 2008.gada 29.septembra noteikumu Nr.796 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā un 13.panta minētajiem pārkāpumiem” 3., 13., 14., 15., 16.punktu un 18.4., 19.1. apakšpunktu, kā arī Administratīvā procesa likuma 8., 13., 65. un 66.pantu, Konkurences padome

nolēma:

1. Konstatēt Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas 5.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA „KaimS” un SIA „Būvfirma L.B.K.” darbībās.

2. Noteikt tiesisko pienākumu – trīsdesmit dienu laikā no Konkurences padomes lēmuma saņemšanas, veikt grozījumus darba līgumos atbilstoši šā lēmuma 7.7.punktā noteiktajam. Piecu dienu laikā no tiesiskā pienākuma izpildes iesniegt Konkurences padomei pierādījumus par tā izpildi.

3. Uzlikt SIA „KaimS” naudas sodu Ls 1681,00 (viens tūkstotis seši simti astoņdesmit viens lats un 00 santīmi) apmērā. Uzlikto naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr. 90000050138, konta Nr. LV78TREL1060001019900, BIC: TRELLV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 (desmit) dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei, iesniedzot normatīvos aktos noteiktajā kārtībā apstiprinātu maksājumu apliecināša dokumenta kopiju.

4. Uzlikt SIA „Būvfirma L.B.K.” naudas sodu Ls 2308,00 (divi tūkstoši trīs simti astoņi lati un 00 santīmi) apmērā. Uzlikto naudas sodu 45 (četrdesmit piecu) dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (saņēmējs: Valsts kase reģ. Nr. 90000050138, konta Nr. LV78TREL1060001019900, BIC: TRELLV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 (desmit) dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei, iesniedzot normatīvos aktos noteiktajā kārtībā apstiprinātu maksājumu apliecināša dokumenta kopiju.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme